

ТӨВ АЙМГИЙН “ТӨВ АЗЗА” ТӨХК-НИЙ 2014 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

Нэмэлт мэдээлэл авахыг хүсвэл
дараах хаягаар харилцана уу:

Аудитын газрын дарга, тэргүүлэх
аудитор Л.Жаргалсайхан
Утас: 70272582
Факс: 01-272-22582
И-мэйл: Jargalsaihan_tuv@yahoo.com

Төв аймгийн аудитын газар
Төв аймаг, Зуунмод сум 1-р баг
Төрийн байгууллагуудын ордон

Аудитыг гэрээгээр гүйцэтгэсэн:
“Ихмонгол хөлөг Аудит” ХХК
Утас: 70001778
Web: www.imkaudit.mn

Захирал: С.Тунгалаг
Утас: 99061771
И-мэйл: tungalag.s@imkaudit.mn

Аудитын багийн ахлагч:
Аудитор: Д.Отгонсүрэн
И-мэйл: otgonsuren.d@imkaudit.mn

АУДИТЫН КОД:
ТӨВ/2015/97/СТА-ТӨХК

АУДИТЫН ТАЙЛАН

Хавсралт 1: Агуулга
Хавсралт 2: Аудитын гэрчилгээ
Хавсралт 3: Менежментийн захидал
Хавсралт 4: Аудит хийсэн санхүүгийн
тайлан
Хавсралт 5: Тодруулга

1. Аудит хийх хууль эрх зүйн үндэслэл
2. Байгууллагын хууль, эрх зүйн орчин
3. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа
4. Аудитын шалгуур үзүүлэлт, аудитын арга зүй, хэрэгжүүлсэн горим, хяналтын сорил болон нарийвчилсан горим, түүний үр дүн
5. Дотоод хяналт
6. Төсвийн орлого, зардлын гүйцэтгэл, түүний талаарх тайлбар
7. Шилэн дансны мэдээлэл
8. Олж тогтоосон гол эрсдэлүүд, түүний үр дагавар
9. Гол, онцлог гүйлгээний талаарх (тохиромжтой бол) тайлбар
10. Аудитаар илрүүлсэн гол зөрчлүүд, тэдгээрийг шийдвэрлэсэн талаар:
11. Материаллаг бус залруулагдаагүй алдаануудын талаарх тайлбар:
12. Анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал
13. Дараагийн аудитаар авч үзэх асуудлууд
14. Санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар илэрсэн зөрчлийн нэгтгэл
15. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт
16. Зөвлөмж
17. Аудитын гэрчилгээний тохирох загварын талаарх дүгнэлт

Аудит хийх хууль эрх зүйн үндэслэл:

Төсвийн тухай хуулийн 8.9.1, Төрийн аудитын тухай хуулийн 15.1.2 дахь заалтыг үндэслэн Төрийн аудитын тухай хуулийн 18.2 дүгээр зүйлд заасан Үндэсний аудитын газрын бүрэн эрхийн хүрээнд Төв АЗЗА ТӨХК-ийн 2014 оны 12 дугаар сарын 31-ны өдрөөр дуусвар болсон жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд ТӨВ/2015/97/СТА-ТӨХК/ аудит хийлээ.

Аудитыг Төсвийн тухай, Төрийн аудитын тухай, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулиуд болон холбогдох бусад хууль, тогтоомжийн хүрээнд Аудитын олон улсын стандартын зарчмуудад нийцүүлэн төлөвлөлтийн шатанд боловсруулсан төлөвлөгөө, хөтөлбөрийн дагуу явуулав.

Төв АЗЗА ТӨХК-ийн 2014 оны санхүүгийн тайлан Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандарт /СТОУС/, түүнд нийцүүлэн гаргасан аж ахуйн нэгж байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, заавар, журмын дагуу үнэн зөв, шударга илэрхийлэгдсэн эсэхэд дүгнэлт өгөх нь энэхүү аудитын зорилт байв.

Төв АЗЗА ТӨХК нь санхүүгийн тайлангаа СТОУС, түүнд нийцүүлсэн Сангийн сайдын холбогдох журмууд, аж ахуйн нэгж байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, программ хангамжийн дагуу үнэн зөв, бодитой бэлтгэх үүрэгтэй.

Тухайн санхүүгийн тайлан Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, нягтлан бодох бүртгэлийн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчмууд, СТОУС -тай нийцүүлж материаллаг алдаагүй, үнэн зөв, шударга илэрхийлэгдсэн эсэхэд дүгнэлт өгөх нь Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг юм.

Төв АЗЗА ТӨХК-ийн 2014 оны жилийн санхүүгийн тайлангийн аудитыг 2015 оны 2 дүгээр сарын 25 -наас 2015 оны 3 дугаар сарын 15-ныг хүртэл хийхээр төлөвлөн “Ихмонгол хөлөг Аудит” ХХК-ын аудитын багийн гишүүн аудитор Д.Пүрэвжаргал, туслах аудитор Х.Болор-Эрдэнэ, аудиторов туслах Г.Ариунбат нар хэрэгжүүлэв. /ТАБ-СТА-А-9/

Төв АЗЗА ТӨХК-ийн 2014 оны жилийн санхүүгийн тайланг 2015 оны 2 дүгээр сарын 25-нд “Ихмонгол хөлөг Аудит” ХХК-д ирүүлсэн байна.

“Ихмонгол хөлөг Аудит” ХХК-нь аудитыг 2015 оны 2 дүгээр сарын 25-наас 2015 оны 3 дугаар сарын 15-ны хооронд гүйцэтгэж, аудитын тайланг 2015 оны 3 дугаар 15-нд “Төв АЗЗА ТӨХК-ийн удирдлагад гардуулна.

Байгууллагын хууль, эрх зүйн орчин:

Төв АЗЗА ТӨХК нь Компанийн тухай, Төсвийн тухай хууль, Төрийн болон Орон нутгийн өмчийн тухай, НББ-ийн тухай хууль, ХХОАТ-ын тухай хууль, ААНБОАТ-ын тухай, НӨАТ-ын тухай, Авто замын тухай, Төрийн болон орон нутгийн өмчөөр бараа ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль, НД-ын болон бусад хуулиудын хүрээнд үйл ажиллагаа явуулж ирсэн байна.

Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа:

Монгол Улсын Автозамын тухай хуулийн 15 дүгээр зүйлийн 15.1.1-д “Авто тээврийн хэрэгсэл саадгүй зорчиход авто замыг бэлэн байлгах”, Компанийн дүрмийн 2.1-д “Төрийн захиргааны байгууллагаас баталгаажуулсан улсын чанартай авто зам, замын байгууламжийн засвар арчлалтыг төрийн захиргааны байгууллагатай байгуулсан “Зам засвар, арчлалтын гэрээн”-ний дагуу Төв аймгийн хэмжээнд зохион байгуулж, түүгээр өнгөрч байгаа тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөнийг жилийн туршид саадгүй байлгах үүргийг бүрэн хангаж, ашгийн төлөө ажиллахад оршино” гэж энэ байгууллагын үйл ажиллагааны зорилтыг тодорхойлсон байна.

Дээрх зорилтыг хэрэгжүүлэхийн тулд Монгол Улсын Компанийн тухай хуулийн 9 дүгээр бүлгийн 76.1.8-д ТУЗ-нь “Компанийн гүйцэтгэх удирдлагыг сонгох, өөрчлөх, түүний бүрэн эрхийг тогтоох”, 76.1.9-д “Компанийн гүйцэтгэх удирдлагатай байгуулах гэрээний нөхцөл, түүнд олгох шагнал урамшуулал, хариуцлагын хэмжээг тогтоох”, 83.1-д “Гүйцэтгэх удирдлага нь компанийн дүрэм болон/ ТУЗ байхгүй бол хувьцаа эзэмшигчдийн хурал/-тай

байгуулсан гэрээнд заасан эрх хэмжээний дотор компанийн өдөр тумын үйл ажиллагааг удирдана”, 83.3.3-д “ Хувь хүн гүйцэтгэх удирдлагыг хэрэгжүүлж байгаа тохиолдолд уг этгээд гүйцэтгэх захирал байна” гэж заасны дагуу М.Баярмагнай нь Төв АЗЗА ТӨХК-ийн захирлын үүргийг гүйцэтгэж байна. Төв АЗЗА ТӨХК-тай холбоотой хууль эрх зүйг баримтыг судалсан бөгөөд байгууллагатай холбоотой хуулиуд хэрэгжиж байна.

Төсвийн захирагчийн үйл ажиллагааны талаар төлөвлөлтийн шатанд ТАБ-СТА-А-1 маягтад тодорхой тусгасан.

Аудитын шалгуур үзүүлэлт, аудитын арга зүй, хэрэгжүүлсэн горим, хяналтын сорил болон нарийвчилсан горим, түүний үр дүн:

Аудит хийхэд Нягтлан бодох бүртгэлийн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчмууд, СТОУС, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийг шалгуур болгон ашиглав.

Аудитаар Төв АЗЗА ТӨХК –ийн 2014 оны санхүүгийн тайланд дүгнэлт өгөх үүднээс компанийн гүйцэтгэх удирдлагын бэлтгэсэн санхүүгийн тайлан нь материаллаг хэмжээний алдаатай илэрхийлэгдээгүй гэсэн үндэслэлтэй нотолгоо олж авахын тулд байгууллагын дансдын уламжлалт эрсдэл болон хяналтын эрсдэлийг тогтоон тухайн байгууллагын зүгээс тавьж буй дотоод хяналтыг үнэлж баримтжууллаа. /ТАБ-СТА-А-5/

Санхүүгийн тайланг бэлтгэн гаргахад баримталсан бодлого, зарчмуудыг үнэлж, зарим гүйлгээ ихтэй томоохон дансдад түүвэрчилсэн байдлаар аудитын нарийвчилсан горим, сорил 2-ыг хийж гүйцэтгэв. /ТАБ-СТА-В-3/

Тухайн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, системтэй танилцахад Төв АЗЗА ТӨХК –ийн санхүүгийн үйл ажиллагаанд хэрэглэгдэх нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг боловсруулан мөрдөн ажиллаж байна. Энэхүү бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь СТОУС-тай бүрэн нийцэхгүй байна. Санхүүгийн тайланг бэлтгэсэн программ нь СТОУ-ын стандарттай уялдсан байна.

Төв АЗЗА ТӨХК –д ашиглагдаж байгаа компьютерийн системийн үйл ажиллагаатай асуулга явуулах аргаар танилцан түүний нарийн төвөгтэй байдлын үнэлгээг хийхэд бага буюу мэдээллийн технологийн мэргэжилтэнг оролцуулах шаардлагагүй гэсэн үнэлгээ авсан тул аудитыг шууд гүйцэтгэлээ. /ТАБ-СТА-В-2/

Төв АЗЗА ТӨХК –ийн санхүүгийн үйл ажиллагааг бүртгэх, хянах, боловсруулах үйл ажиллагааг санхүүгийн программаар боловсруулан санхүүгийн тайлан бэлтгэх аргачлалын дагуу санхүүгийн тайланг гаргасан байна.

Дотоод хяналт:

Бид санхүүгийн тайланд материаллаг алдаа байхгүй гэдгийг нягтлах үүднээс дотоод хяналтыг шаардлагатай гэж үзсэн хэмжээгээр дахин хийсэн. Энэ нь материаллаг алдаа гарахаас хамгаалахын тулд жилийн турш үр нөлөөтэй ажиллах ёстой гол хяналтуудыг тодруулах, судлах зорилготой юм.

Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, түүнийг хэрэгжүүлэхээр гаргасан заавар, журмыг хэрэгжүүлж, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн үйл ажиллагааг бүртгэлийн програмаар боловсруулж байна. Эдгээр журам нь СТОУС-тай нийцсэн байна.

Төсвийн орлого, зардлын гүйцэтгэл, түүний талаарх тайлбар:

Компани нь ТУЗ-өөс баталсан Төлөвлөгөөний дагуу арилжааны банкна дахь харилцах дансаар болон байгууллагын кассаар үйл ажиллагааны орлогыг төвлөрүүлж, үйл ажиллагаагаа санхүүжүүлэн гүйцэтгэлд нь хяналт тавин ажилласан байна.

Компанийн гүйцэтгэх удирдлага нь нь 2014 онд 8,206.1 сая төгрөгийн үндсэн үйл ажиллагааны борлуулалтын, 719.8 сая төгрөгийн бусад, нийт 8,925,9 сая төгрөгийн орлоготой ажиллажээ. Тайлант онд 7,234,9 сая төгрөгийн борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг, 282.5 сая төгрөгийн удирдлага, борлуулалтын , 80.7 сая төгрөгийн бусад, нийт 7598.2 сая төгрөгийн зардалтай 5.2 сая төгрөгийн цэвэр ашигтай ажилласан байна.

Шилэн дансны мэдээлэл:

Шилэн дансны тухай хуулийн дагуу Сангийн яамнаас зохион байгуулсан Шилэн дансны тухай хуулийн талаарх сургалтанд хамрагдаж, гарын авлага материал авч 2015 оны төсвийн төлөвлөгөөний талаарх мэдээллийг цахим хуудсанд оруулсан.

Олж тогтоосон гол эрсдэлүүд, түүний үр дагавар:

Аудитын төлөвлөгөөний дагуу аудитын 3 эрсдлийг тогтоож, батламж мэдэгдлүүдийн хүрээнд данс бүрээр хяналтын болон нарийвчилсан горим, сорил гүйцэтгэв.

Гол, онцлог гүйлгээний талаарх (тохиромжтой бол) тайлбар:

Төв АЗЗА ТӨХК –ийн 2014 оны санхүүгийн тайлан материаллаг хэмжээний алдаатай илэрхийлэгдээгүй гэдгийг, түүнийг бэлтгэн гаргахад баримталсан бодлого, зарчмуудыг үнэлж, аудитын явцад санхүүгийн тайланд нөлөөлөхүйц хэмжээний 0,5 сая төгрөгөөс дээш дүнтэй ажил гүйлгээ, үлдэгдэл, тооцооллуудыг түүвэрчлэн нарийвчилсан сорилын аргаар шалгалаа. /ТАБ-СТА-В-3/

Аудитаар илрүүлсэн гол зөрчлүүд, тэдгээрийг шийдвэрлэсэн талаар:

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар хөндөгдсөн гол асуудлуудыг дараах заалтад хураангуйлан тэмдэглэв. Аудитын явцад материаллаг хэмжээний 7,791.8 сая төгрөгийн алдаа илэрсэн байна. Үүнд:

1. Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын тогтоол шийдвэргүйгээр эзэмшигчийн өмчийн дансыг 37.7 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлсэн байна.

Шийдвэрлэсэн: 1. Компанийн дүрмийн 3.1, НББОУС 20, Сангийн Сайдын 2013 оны 77-р тушаалуудыг мөрдөж, эрх бүхий байгууллагын шийдвэр гаргуулах талаар зөвлөмж өгөв.

2. Үнэ төлбөргүй ирсэн үндсэн хөрөнгийн дүнгээр эзэмшигчийн өмчийн бусад хэсэг дансыг 34.0 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлэн бүртгэсэн байна.

Шийдвэрлэсэн: НББОУС-20, Сангийн Сайдын 2013 оны 77-р тушаалын дагуу санхүүгийн тайланд залруулав.

3. Санхүүгийн тайлангийн программ хангамжийн алдаанаас мөнгөн гүйлгээний тайлангийн борлуулалтын орлогын дүн, орлого үр дүнгийн тайлангийн борлуулалтын орлогоос дүнгээс 7,466.9 сая төгрөгөөр зөрүүтэй тайлагнагдсан байна.

Шийдвэрлэсэн: Санхүүгийн программ хангамж нийлүүлэгч компаниар программын тохируулга хийлгэн санхүүгийн тайланд залруулав.

4. Конторын засварын 26,3 сая төгрөгийн гэрээгээр батлагдсан төсөвт өртөгтэй ажлыг гүйцэтгэж дууссан боловч анхны гэрээнд өөрчлөлт оруулалгүй гүйцэтгэлийг 16.0 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлэн 37,9 сая төгрөгөөр орлогод авсан байна.

Шийдвэрлэсэн: Гэрээт ажлын дүнд өөрчлөлт орсон тухай бүрт гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулж байх зөвлөмж өгөв.

5. Компани нь өөрийн компанийн санхүүгийн хүндрэлтэй байдлыг зохицуулах, ажилчдын цалин олгох зорилгоор 30,0 сая төгрөгийг компанийн эрх бүхий ажилтнаар цалингийн зээл авахуулан өглөгөөр бүртгэж тайлагнасан нь компанийн тухай хуулийн 89.1-р заалтыг зөрчиж байна.

Шийдвэрлэсэн: Компанийн тухай хуулийн 89-р заалтыг мөрдөж ажиллах талаар зөвлөмж өгөв.

6. Байгууллага, хувь хүний нэрийг программд буруу сонгосноос 33,2 сая төгрөгийн авлага, өглөг зөрүүтэй тайлагнагдсан байна.

Шийдвэрлэсэн: "Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль"-ийн 16.1-р заалт, Сангийн сайдын 2000 оны 116-р тушаалын дагуу санхүүгийн тайланд залруулав.

7. Ашиглаагүй байгаа үндсэн хөрөнгөнд 15,7 сая төгрөгийн элэгдэл тооцсон байна.

Шийдвэрлэсэн: Засгийн газрын 2005 оны 233-р тогтоолын 2.2-р зүйлийн "в"-д заасны дагуу санхүүгийн тайланд залруулав.

8. Орлогыг аккурэль сууриар бүртгээгүйгээс 142,3 сая төгрөгөөр борлуулалтын орлого, авлагыг дутуу бүртгэсэн байна.

Шийдвэрлэсэн: 1. Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн нэгдүгээр бүлгийн 4.1, 5.1 дэх заалт, хоёр дугаар бүлгийн 9.1 дэх заалтуудын дагуу санхүүгийн тайланд залруулав.

Шийдвэрлэсэн: 2. Тайланд залруулагдсан элэгдлийн болон орлогын дүнтэй холбогдуулж татварын байгууллагад мэдэгдэн нэмэгдсэн өртгийн албан татварын болон орлогын албан татварын тайланг залруулах талаар зөвлөмж өгөв.

Материаллаг бус залруулагдаагүй алдаануудын талаарх тайлбар:

1. Гэрээт ажлыг гүйцэтгэсэн иргэн Н.Ганболдоос ХХОАТ суутган тайлагнаж төлөөгүй байна.

Шийдвэрлэсэн: ХХОАТ хуулийн 7-р бүлгийн 26.1.1-д заасан "Энэ хуулийн 11 дүгээр зүйл, 12.2, 13.1.2-13.1.4, 15.1-д заасан орлогын дүнд мөн хуулийн 23.1-д заасан хувиар албан татвар ногдуулж, холбогдох төсөвт шилжүүлэх" гэсэн заалтын дагуу 2.6 сая төгрөгийн төлбөрийн акт бичив.

Анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал:

Улсын төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлж буй ажил, хэрэгжүүлэх ажил байхгүй байна.

Дараагийн аудитаар авч үзэх асуудлууд:

Аудитын явцад дараагийн аудитаар гэрээ хэлцлийн хариуцлага, хэрэгжилтийн талаар дахин шалгаж үзэх шаардлагатай гэж үзлээ.

Санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар илэрсэн зөрчлийн нэгтгэл:

Төв АЗЗА ТӨХК –ийн 2014 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 7,811.1 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрсэн ба үүнээс 7,746.5 сая төгрөгийн алдааг залруулж, 62.0 сая төгрөгийн зөрчилд зөвлөмж өгч, 2.6 сая төгрөгийн төлбөрийн акт бичив.

Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт:

Төв АЗЗА ТӨХК –ийн 2013 оны санхүүгийн тайланд Аймгийн аудитын газрын захиалгаар Ихмонгол хөлөг аудит ХХК-ийн хийсэн аудитаар 1,2 сая төгрөгийн 1 акт, 317,0 сая төгрөгийн 2 албан шаардлага, 12 зөвлөмж өгсөн бөгөөд 1,2 сая төгрөгийн актыг бүрэн барагдуулж, 317,0 сая төгрөгийн 2 албан шаардлагын зөрчлийг арилган дахин давтаагүй, 12 зөвлөмжийн 91.6 хувийг хэрэгжүүлж, биелэлтийг гарган ирүүлсэн байна.

Зөвлөмж:

Менежментийн захидал зөвлөмжийн талаар дэлгэрэнгүй тусгасан болно.

Аудитын гэрчилгээний тохирох загварын талаарх дүгнэлт:

Зөрчилгүй санал дүгнэлт

Дээрх алдаа, зөрчлийг эс тооцвол Төв АЗЗА ТӨХК-ийн 2014 оны 12 дугаар сарын 31-ны өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, өмчийн өөрчлөлтийн болон илчлэл тодруулгад тайлагнасан үлдэгдэл, ажил гүйлгээнүүд холбогдох хууль, СТОУС, түүнд нийцүүлэн Сангийн сайдын баталсан заавар, журмуудын дагуу материаллаг алдаагүй, үнэн зөв, шударга илэрхийлэгдсэн байна.

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ

ХЯНАСАН:

ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

/Л.ЖАРГАЛСАЙХАН/ Огноо:

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

/О.АМАРЖАРГАЛ/ Огноо:

БЭЛТГЭСЭН: АУДИТОР

/Д.ПҮРЭВЖАРГАЛ/ Огноо: